

עמ"ת 33382/03/19 - מדינת ישראל, יחידת התביעות מחוז ירושלים נגד שא"ע

בית המשפט המחוזי בירושלים

17 מרץ 2019

עמ"ת 33382-03-19 מדינת ישראל נ' שא"ע
לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא
מדינת ישראל
בעניין:
יחידת התביעות מחוז ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד יצחק וינר

העוררת

נגד

שא"ע
ע"י ב"כ עו"ד אסף טל

המשיב

החלטה

1. לפניי ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' צימרמן) מיום 13.3.19, לפיה הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בפיקוח אלקטרוני.

כתב האישום

2. נגד המשיב הוגש כתב אישום הכולל שלושה אישומים והמייחס לו שתי עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בבת זוג ושתי עבירות של איומים. על פי המתואר באישום הראשון, ביום 5.12.17, ובשל חשדו של המשיב כי ר', בת זוגו, בגדה בו, איים המשיב על ר' שיהרוג אותה, הכה אותה באגרופים בפניה, בעט בה ומשך בשערותיה עד שחלק משערה נתלש. כתוצאה מכך נגרמו לר' המטומה ונפיחות מסביב לעין ימין. על פי המתואר באישום השני, כשבוע לאחר המתואר באישום הראשון, בעת ששהו במלון, ולאחר שר' עזבה את חדרם ושכרה חדר אחר במלון, פתח המשיב את דלת חדרה בבעיטה, היכה אותה באגרופיו בפניה ובצלעותיה והטיח את ראשה בקיר. כתוצאה ממעשיו נגרמו לר' שטף דם בתוך העין, המטומה ונפיחות בארובת העין וסביבה, המטומות על ידה וגבה וטביעות כף יד על הגב. על פי המתואר באישום השלישי, ביום 13.12.18 בשיחת טלפון שהואזנה, איים המשיב על ר' כי "אם אני אתפוס אותך, יהיה לך רע מאוד, בית חולים תגיעי...".

הליכי המעצר

3. העוררת הגישה בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ב"כ המשיב חלק על קיומן של ראיות לכאורה, טען כי לא נשקף סיכון מן המשיב לר', וביקש לשחררו לחלופת מעצר בבית אמו בחיפה. בית משפט קמא, לאחר ששמע את טענות הצדדים קבע בהחלטתו מיום 11.2.19 כי קיימות ראיות לכאורה לנטען בכתב האישום, אם כי קיים כרסום מסוים. עוד ציין כי לאחר האירועים המתוארים בכתב האישום, ובמשך כחודשיים, חזרו המשיב ור' ליחסי זוגיות ללא דיווח על אירועים נוספים, והדבר משליך על רמת מסוכנותו של המשיב. בית משפט קמא הגיע למסקנה כי שחרור המשיב למעצר בית בחלופה המוצעת, חלופה המרוחקת מר', ובפיקוח אנושי בכל שעות היממה, יש בה כדי לאיין את מסוכנותו, ולפיכך הורה על שחרורו לחלופה המוצעת.

4. ערר שהוגש על החלטה זו התקבל. בהחלטת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ח' לומפ) נקבע, כי בהתייחס לאישומים הראשון והשלישי קיימות ראיות לכאורה "בעוצמה משמעותית". באישום הראשון מורכבות הראיות מאמרת קורבן אלימות בסמוך לעבירה, הודעותיה של ר', ודבריו של המשיב בחקירתו. קיים גם תיעוד של החבלה בעינה של ר'. באשר לאישום השלישי, הדברים הוקלטו בהאזנת סתר ואמירתם אושרה ע"י המשיב. בית המשפט הוסיף וקבע כי קיים כרסום בראיות בהתייחס לאישום השני מאחר שהמשיב לא נחקר על אירוע זה ולא נעשו פעולות חקירה לאימותו. יחד עם זאת, קיימת עילה למעצרו של המשיב, זאת בשים לב לאירועים המתוארים באישום הראשון והשלישי, שלהם מתווסף גם אישום 2, שאף שעוצמת הראיות בעניינו נמוכה יותר, אין לומר שהיא איננה קיימת, בהתחשב בחומרת האירועים והמסוכנות העולה מהם, שיחותיה של ר' עם מקורביה מהן עולה כי היא חוששת מהמשיב, והימלטותו של המשיב מן המשטרה עת הגיעו לעוצרו המלמדת על קושי לתת בו אמון. בית המשפט קבע כי באיזון בין עוצמת הראיות, נסיבותיו של המשיב והחלופה המוצעת, אין די בחלופה שאושרה ע"י בית משפט קמא ויש לבחון את עניינו של המשיב ע"י שירות המבחן אשר יבחן, בין היתר, מעצר באיזוק אלקטרוני. לפיכך הורה על המשך מעצרו של המשיב.

5. תסקיר המעצר שהוגש ע"י שירות המבחן היה שלילי. לאחר שיחות שערך עם המשיב, עם ר' ועם הערבים המוצעים, ציין שירות המבחן כי אין הוא ממליץ על שחרורו של המשיב לחלופת המעצר המוצעת, וכי גם פיקוח אלקטרוני לא יוכל לספק מענה למסוכנותו של המשיב. שירות המבחן העריך כי ר' היא צעירה הנמצאת בסיכון גבוה, נעדרת גורמי תמיכה והגנה, הנוטה לתלות והרס עצמי, אשר אין ביכולתה להגן על עצמה ולהימנע ממערכות יחסים מזיקות. עוד ציין כי קיימת בין ר' ובין המשיב דינמיקה הרסנית, כפי שתוארה בתסקיר, המובילה להתפרצויות אלימות כלפי ר'. לאחר שבחן את עברו הפלילי של המשיב ואת קווי אישיותו, כמו גם קיומו של חשש לשימוש בחומרים פסיכואקטיביים והשפעתם עליו, ובשל מאפייניה של ר' והדינמיקה הזוגית כאמור, העריך שירות המבחן כי קיימת "רמת סיכון גבוהה מאוד" להמשך הקשר בין השניים, לקושי בשמירה על צו הרחקה, ולהישנות התנהגות אלימה ופוגעת מצד המשיב בר'.

6. שירות המבחן הוסיף ובחן את החלופה המוצעת, בבית אמו של המשיב בחיפה בפיקוח בני משפחתו וחברו, וציין כי התרשם כי בני משפחתו וחברו מעוניינים לסייע למשיב וכי הם בעלי השפעה מסוימת עליו. יחד עם זאת ציין כי בני משפחתו אינם מודעים להתנהלותו, נוטים להשליך את האחריות על ר' וממזערים את חלקו של המשיב. עוד ציין כי המשיב ניהל אורח חיים שונה מזה של בני משפחתו, כי בני המשפחה מתייחסים אליו כדמות נערצת, ואף קיימת תלות כלכלית משמעותית של בני המשפחה במשיב, ולפיכך העריך כי בני המשפחה יתקשו להוות דמויות סמכותיות עבורו ולמנוע ממנו הפרת התנאים המגבילים ויצירת קשר עם ר', חרף רצונם בניתוק הקשר בין השניים וחרף הריחוק הגיאוגרפי.

7. שירות המבחן הוסיף וציין כי פיקוח אלקטרוני לא יוכל לספק מענה לצורך בהפחתת הסיכון הנשקף מן המשיב. צוין כי לאור מאפייניה התלותיים של ר' ונטייתה להרס עצמי ולמצבי סיכון, קיימת אפשרות שהיא תגיע לבית המשיב, וכי הקושי שתואר לעיל בעניינם של המפקחים המוצעים רלוונטי גם באשר למעצר בפיקוח אלקטרוני. לאור כל האמור, המליץ שירות המבחן על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. לצד זאת צוין כי במידה ויוצעו ערבים שונים אשר יש ביכולתם להפחית את הסיכון הקיים, ניתן יהיה לבחון את האפשרויות מחדש.

החלטת בית משפט קמא

8. בית משפט קמא, בהחלטתו מיום 13.3.19, הורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בפיקוח אלקטרוני. בית המשפט קבע כי מקום המעצר יהיה בבית האם בחיפה, בפיקוח בני משפחתו. בית המשפט ציין בהחלטתו כי הוא ער למסוכנות הנשקפת מן המשיב אף לאחר הכרסום המסוים בראיות עליו עמד בית המשפט המחוזי. יחד עם זאת סבר כי מעצר בפיקוח אלקטרוני, עם פיקוח אנושי מתמיד והפקדה משמעותית, יבטיחו שהמשיב לא ייצא ממקום מעצרו ולא יסכן את ר'. זאת לאחר שחקר את המפקחים המוצעים והתרשם כי הם לא יאפשרו למשיב ליצור קשר ישיר או עקיף עם ר'. בית המשפט ציין כי מתסקיר המעצר ניתן להתרשם כי מערכת היחסים שבין ר' למשיב היתה "כאוטית" והובילה למצבי סיכון רבים. כי "אכן, היתה למשיב אובססיביות ביחס לבת הזוג, ואולם לא פחות מכך אובססיביות של בת הזוג כלפי המשיב". עוד ציין כי החשש שהועלה ע"י שירות המבחן הוא שלנוכח מרכיביה האישיותיים של ר', תגיע ר' לביתו של המשיב והיא עשויה להיפגע. עם זאת ציין כי יש בהחלטתו כדי להבטיח שהמשיב לא יצור קשר ישיר אף עקיף עם ר', וכי שוכנע שהמפקחים ימנעו אפשרות ליצירת קשר ויודיעו על כך מיידית למשטרה. לפיכך הורה כאמור על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים בפיקוח אלקטרוני, ובפיקוח אנושי של בני משפחתו, על הרחקתו של המשיב מר' כולל איסור קשר טלפוני או בכל מדיה אחרת. בית המשפט הבהיר כי ככל שמי מבני הזוג יצור קשר עם משנהו על המפקחים לעשות כל שביכולתם כדי למנוע זאת, ובמידה ולא עולה בידם עליהם להודיע מיידית למשטרה. צוין בהקשר זה כי חל איסור מוחלט לאפשר כניסתה של ר' למקום המעצר ועליהם להודיע מיד למשטרה. בית משפט קמא הוסיף והורה על צו פיקוח מעצרים למשך שישה חודשים מהיום והורה לשירות המבחן לבחון את האפשרויות הטיפוליות.

דין והכרעה

9. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, עיינתי בהודעותיהם של ר' ושל המשיב, ובחנתי את תסקיר שירות המבחן, מסקנתי היא שדין הערר להתקבל.

10. כזכור, בית המשפט המחוזי (כב' השופטת לומפ) קבע בהחלטתו כי קיימת עילה למעצרו של המשיב. זאת בהתחשב בחומרת האירועים והמסוכנות העולה מהם, חששותיה של ר' מהמשיב, והימלטותו של המשיב מן המשטרה עת הגיעו לעוצרו המלמדת על קושי לתת בו אמון, ולפיכך הורה על בחינת עניינו ע"י שירות המבחן. שירות המבחן קבע בתסקירו כי קיימת "רמת סיכון גבוהה מאוד" להמשך הקשר בין השניים, לקושי בשמירה על צו הרחקה, ולהישנות התנהגות אלימה ופוגעת מצד המשיב בר'. עוד קבע כי בני המשפחה יתקשו להוות דמויות סמכותיות עבור המשיב ולמנוע ממנו הפרת התנאים המגבילים ויצירת קשר עם ר', וכי פיקוח אלקטרוני לא יוכל לספק מענה לצורך בהפחתת הסיכון הנשקף מן המשיב. לפיכך המליץ על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים.

11. אכן נכון, בית המשפט איננו מחויב להמלצות שירות המבחן. יחד עם זאת, נקבע לא אחת כי לשם סטיה מהמלצה שלילית של שירות המבחן "נדרשים טעמים טובים וכבדי משקל" (בש"פ 3150/15 מדינת ישראל נ' פלוני, 12.5.15, וכן בש"פ 1581/19 מדינת ישראל נ' פלוני, 7.3.19, 6252/12 מדינת ישראל נ' פלוני, 27.8.12). הדברים נכונים במיוחד בעבירות של אלימות כלפי בת זוג, לגביהן צוין כי "בשל המימד הפסיכולוגי החזק וההתנהגות הלא רציונאלית, הטבועים בעבירות מסוג זה, שמור תפקיד מיוחד לתסקיר המעצר בקביעה אם ניתן לאיין את מסוכנותו של הנאשם בחלופת מעצר אם לאו" (בש"פ 8171/06 עבדלימוב נ' מדינת ישראל, 24.10.06, ור' גם בש"פ 8426/07 מטוב נ' מדינת ישראל, 25.10.07).

12. בהחלטת בית משפט קמא לא ניתן, לטעמי, משקל מספיק להערכות שירות המבחן. בחינת תסקיר המעצר בענייננו מעלה כי מדובר בתסקיר יסודי ומאוזן שבוחן את כלל ההיבטים הנדרשים לצורך החלטה לגבי היתכנות שחרורו של המשיב לחלופה או למעצר באיזוק אלקטרוני. מן התסקיר עולה מסוכנותו של המשיב כלפי ר', הנובעת, בין היתר, מאישיותה של ר' ומן הדינמיקה של מערכת היחסים שבין השניים. כן עולה ההערכה בדבר אי התאמת המפקחים המוצעים, בני משפחתו של המשיב, לשמש כמפקחים. זאת בשל יחסם המעריך כלפי המשיב, חוסר מודעותם לאופן התנהלותו וקשייהם להכיר בחלקים שליליים באישיותו, התקשותם לזהות את הסיכון הגבוה הקיים מצד המשיב כלפי ר', מזעור חלקו של המשיב והשלכת האחריות על ר', וקיומה של תלות כלכלית משמעותית של בני המשפחה במשיב. בשל כל אלה סבר שירות המבחן כי בני המשפחה יתקשו למנוע הפרת התנאים המגבילים ויצירת קשר עם ר'.

13. לא מצאתי בהחלטת בית משפט קמא נימוקים בעלי משקל המצדיקים סטיה מהערכות והמלצות שירות המבחן. בית המשפט ציין כי התרשם שיש ביכולתם של המפקחים המוצעים להעמיד גבולות למשיב ולמנוע יצירת קשר בין ר' ובין המשיב. זאת מבלי להתמודד עם הנמקותיו של שירות המבחן, ושעה שמדובר במשיב בעל הרשעות קודמות, לרבות בעבירת אלימות, במי שנמלט עת הגיעה המשטרה לעצרו ואף ניסה להשפיע על עדותה של ר' (ור' מזכר מיום 29.1.19). ולהעדפת מסקנות שירות המבחן על פני התרשמות בית המשפט מן המפקחים, בנסיבות בהן לא ניתן משקל הולם למסקנות התסקיר, ר' בש"פ 3150/15 שם צוין כי החלטת בית המשפט אינה מעניקה משקל מספיק לעובדה כי "המוקד אינו ביושרם ובמסוגלותם של המפקחים, אלא במאפייני אישיותו של המשיב ובדינמיקה המשפחתית הבעייתית שתוארה על ידי שירות המבחן, אשר אינה מאפשרת לבני משפחתו לשמש כמפקחים אפקטיביים עליו" (שם).

14. לטעמי, עת ביטחונה של ר' עומד על הכף, ובמיוחד שמדובר בצעירה שהוגדרה ע"י שירות המבחן כ"צעירה בסיכון", שאינה מתלוננת על מעשי המשיב ומגוננת עליו, היה מקום לנקוט במשנה זהירות, ולא היה מקום לסטות מהערכות שירות המבחן והמלצותיו. הערכות אלה מטות את הכף למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו.

15. אוסיף כי בנסיבות ענייננו אין בכרסום הנטען בראיות, בכל הקשור לאישום השני, כדי להביא לתוצאה שונה. זכור, נקודת המוצא היתה כי קמה עילה למעצרו של המשיב מחמת מסוכנותו לר'. תסקיר המעצר הוזמן כדי לבחון אם חרף קיומה של תשתית ראייתית מספקת ועילת מעצר, קיימת היתכנות לשחרור לחלופה או למעצר בפיקוח אלקטרוני המאפשרים פגיעה פחותה בחירותו של המשיב, מבלי לפגוע בביטחונה של ר'. התשובה בכל הקשור לחלופות שהוצעו היא שלילית.

16. החלטת בית משפט קמא מבוטלת והמשיב יעצר עד לתום ההליכים נגדו. אין בהחלטה זו, כאמור, כדי לשלול מן המשיב את האפשרות להציע לבית המשפט חלופת מעצר אחרת. חלופה כזו, ככל שתוצע, תיבחן אף היא ע"י שירות המבחן.

מזכירות בית המשפט תעביר החלטה זו לשירות המבחן.

ניתנה היום, י' אדר ב' תשע"ט, 17 מרץ 2019, במעמד ב"כ הצדדים והמשיב.

**גילה כנפי-שטיניץ,
שופטת**